

KIADÓHIVATAL:
Szikés Antalkönyvnyo-
dája, hova az előfizet-
pénzek, hirdetések és
minden a kiadóhivatalt
érdeklő közlemények
küldendők.

Nyitott évi-ben egy
sor közlési díja 10 kr.
Hirdetések jutányos
áron vételnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egész évre 5 firt. —

Félévre 2 firt 50 kr

Negyedévre 1 firt 25 kr

SZERKESZTŐSÉG.

Beliczey-ut, 15. szám

hova a lap szerkesztési

szét illető közlemények

küldendők.

Kéziratok nem

adatnak vissza

Városi árvaszék.

Szarvas város képviselő testülete folyó hó 17-én tartott közgyűlésén fontos határozatot hozott, s ha érvény szerzették ezen határozatnak, áldásos gyümölcsét az a nagyszámú apátlan, anyátlan árva fogja élvezni, a kiknek erkölcsi és anyagi érdekeik hasznos gondozása felett éber szemekkel örködik ugyan a törvény, mégis hányan voltak és vannak azok, kik minden törvény dacára is elköltötték az árvák pénzét.

Nem kevesebbről volt szó s vált határozattá a legutóbbi közgyűlésen, mikép Szarvas városa gyámhatósági jog gyakorlataival ruháztassék fel, vagyis: önálló árvaszék legyen.

A vármegye törvényhatósági bizottságnak 450. bgy. 10964—1891. számú határozata adott impulzust a fennebbi határozatra, mely kimondja, hogy az önálló gyámhatósági kezeléssel bíró községek szabályrendeletei hiányosak s nem felelnek meg a helyes pénzkezelés feltételeinek, miért is támaszkodva az 1866. XXII. t. cz. 28. §-ában foglalt azon rendelkezésre, mely szerint, ha bármily alkalommal bebizonyulna, hogy a szabályrendelet rendeltetésének nem felel meg, az bármikor megsemmisíthető, elhatározta „hogy az önálló gyámhatósági kezelést továbbra is csak azon községeknél engedélyezi, a melyek a helyes pénzkezelési rendszer természetének megfelelőleg teljesen képzett közgyámot, e mellé pénztárnokot s egy ellenőrt választanak s a gyámhatósági kezelést ilyen községek közreműködésével teljesítik.

Az következniék tehát ebből, hogy Szarvas városa a közgyám és ellenőr mellé még egy pénztárnokot válasszon, mert ellenkező esetben

a vármegye az önálló gyámhatósági kezelést továbbra nem engedélyezi.

Ámde ezen határozat nemcsak a községi önkormányzat körébe nyúl, de felesleges kiadással is terheli a községet annélkül, hogy hatáskörét tágítaná s jogait gyarapítaná, pedig sem egyikhez sem másikhöz nincs joga s ennélfogva ezen határozattal szemben Szarvas város képviselő testülete egyhangulag akként határozott, hogy a községi árvák erkölcsi és anyagi érdekeinek lehető megóvása céljából kívánja, miszerint Szarvas községe az 1877. évi XX. t. cz. 184. §-a értelmében gyámhatósági jog gyakorlásával ruháztassék fel. Az idézett törvényhely értelmében oly községek, melyek a gyámoltak vagy gondnokoltak pénzei és értékei kezelésére elegendő szellemi és anyagi képességgel bírnak, a gyámhatósági jog gyakorlásával a rendezett tanácsú városok árvaszéki tervzetének megfelelőleg — a közigazgatási bizottság meghallgatásával, a belügyminister által felruházhatók.

Szarvas városában a gyámhatósági jog gyakorlatainak ezen két faktora fellelhető, mi sem áll tehát utjában annak, hogy városunk a belügyminister által gyámhatósági joggal ruháztassék fel. Meg vagyunk arról győződve hogy a város képviselő testülete, tudatával birt annak, hogy a midőn egyhangú határozatával az árva ügyeknek oly reményteljes szép perspektíváját nyitotta meg, újabb anyagi áldozattal terheli meg e város lakosságát, de ezen anyagi áldozat árán többet s jobbat érhet el, mintha a megye törvényhatóságának határozatát respektálva, abban megnyugszik s annak eleget tesz.

Mert hiszen a gyámhatósági jognak megszerzése sokkal inkább biztosítja az árva ügyek pontos és szabatos ellátását, mint még egy

harmadik hivatalnok alkalmaztatása, sokkal több garancia van egy testületben mint az egyesekben, a felelősség sulya szerencsésebben oszlik meg egy testület vállain, mintha az egyes hivatalnokra nehezednék.

De meg aztán ha városunknak árvaszéke lesz, mennyivel könnyebben s mennyivel hasznosabban gondoztatnak a községi árvák erkölcsi és anyagi érdekei. Városunk és annak nagy kiterjedésű határa, sok árvának lakóhelye lévén, a kik felett a központból felügyeletet gyakorolni ép ezen szétésnél fogva vajmi nehéz. A rokonok kegyelmén élősködő árvák vagyonának nagyrésze ép azok kezében kallódik és fogy el, a kiknek gyámsága alatt állanak. Ámha az árvák ügyeit egy városi árvaszék intézi el, nem fognak azok érdekei annyi csorbát szenvedni mint jelenleg szenvednek az által, hogy hónapok de sokszor évek mulnak el, míg a megyei árvaszék azokat elintézi. Nem egy, de számtalan praecedens esetet hozhatnánk fel állításaink beigazolására, nem egy, de számtalan példát tudunk arra nézve, hogy a viszonyok nem ismerése mennyi coalisiot szül s mennyi bajnak okozója, a közvetlen felügyelet hiánya.

Ily körülmények között örömmel regisztráljuk a községi képviselő testület határozatát, a mely határozat az önállóságra való törekvés félreismerhetlen bélyegét hordja magán! A községi közigazgatás rövid idő alatt új szervezetet nyerend s nem csalódunk, ha a városi árvaszéket, majd a későbbi rendezett tanács aerájának első fecskéjeként üdvözölhetjük. Adja Isten, hogy mihamarább úgy legyen!

TÁRCZA.

Egy hamis prófétához.

A míg szavadnak érezték hatalmát:
Fennen magasztalt, bámult mindenik,
És mintha egysé vette volna észre,
Minő nyomon vezetnek lépteid.

A míg büszkén, emelt homlokkal jártál
Úgy hintve köztük szét a rozsmagot,
A sok hízegő szóra, czifra bókra
Mélyen hajlongtál porba a „nagyok”.

S míg ajkadról a sok beszéd lepergett,
Sötét lelkedről szólt minden szava;
Nem jött a szívből, el sem ért a szívhez,
Üres maradt, ki téged hallgata.

S midőn szemükről a lepel lehullott:
Csak akkor ismert mindenik reád,
Elnémult a dicsérő, hangos ének,
Kövel dobált meg a sok jó barát.

Bukásod mért nem ébreszt öntudatra?
Hisz nem bálványoz többé a tömeg!
Elfordult tőled s ott hagyott a sárba,
S a sok közül feléd még egy se megy.

Ne félj! Hiszen nem egymagadba buktál
Eszméid együtt buktak el veled,

Ne vedd zokon, hogy annyi jó barátod
Eszméiddel együtt végkép elfeled.

De hirdetted von' köztük az igaz szót
Bevésték volna szívök mélyibe,
Elmulásod túl élte volna eszméd,
S el nem felejtett volna senki se!
Stein Béla.

EGYEDÜL.

A „Szarvasi Lapok” eredeti tárczája.

Hideg téli éjszaka van. A ropogós havon fel s alá sétálgatok, szétgombolt kabáttal egyedül.

Az utcákon már minden esendős, csak a szél süvít borzalmasan. Itt-ott egy ablakból világosság dereng ezüstös fényt árasztva a lehullott hóra.

A zúgó éjszakai szél areomba veri a havat, de azért kabátomat nem gombolom be. Dacozok viharral, vésszel! Az én fásult kedélyemhez úgy illik ez idő!

Lassú léptekkel haladok az utcasoron s önmagamtól gondolkodom:

A multtól a jelenre, a jelenről a jövőre repked gondol tom.

Fájdalmas emlékek kelnek szárnyra lelkemben, midőn multamra gondolok. Oh nincs ott semmi fény, oh nincs ott semmi kedves emlék!

Kinos érzet fog el, midőn jelenem felett tépelődöm. Oh ez is csak olyan mint multam. Benne sincs semmi vigasztalás!

Vad kétségbeesés vesz rajtam erőt, ha végre a

jövőre gondolok s a keserű tapasztalatok sulya alatt tépett lélekkel kérdelem önmagamtól: Leszek-e boldog valaha?

Egy kinos sejtelem, azt mondja lelkemben, hogy soha, sohasem!

Olyan rideg lesz életem, mint az idő, mely most csonttá fagyaszt mindent!

„Igy foly le majd az ifjúság, az élet
Igy foly le tölem árván, egyedül:
Azt veszem észre csak, hogy elfagy vérem
A halál hideg ölelésétől,
S ha meghalok, ha megfagyok, szememre
Mégkönyezetlen szemfedő borul.
S tiédni nem fog senki egy virágot
A sírra, a mely rajtam domborul.

Mindenki által elhagyatva halok el. Nem lesz a ki lefogja szememet, nem lesz a ki megsirasson, nem lesz a ki megemlegessen!

Ott hanvadok majd el egy kopott fejűnél
Kopott fejűnél pusztá domb alatt.
Nő ott a kór, mert meg nem tapossa.
Nem jó megnézni senki síromat.
Meglátogatni csak te fogsz, hogy eisugd
Testvéri budat, éji fergeget,
Testvéri budat, mert hiszen testvére
Voltál te lelkem érzeményinek.

A szél erősebben kezd fújni, esipős hideg fut végig arezomon.

Lelkemben ridegebb eszmék keletkeznek.

Miért élni? miért küzdeni? ha ezélem soha elnem érem, ha boldogság sohasem fogja érni lelke-
met?

De hát van-e valóban boldogság itt e földön?
Hátha a boldogság csak egy lidérfény, mit balgán kergetünk, de elnem érünk soha?

Városi képviselői közgyűlés.

A november hó 14-én tartott városi képviselői közgyűlés tárgysorozatát lapunk múlt száma közölvén — a tárgysorozat elintézését az alábbiakban adjuk.

Az előjáróság jelenté. mikép Zsigmondy Béla az artézi kút medenczének hibás kölapját Kauser Jakab által megvizsgálta, ki is oda nyilatkozott, hogy a kölapon külsőleg látható fekete foltok, csupán szépségi hibák, a melyek jövő tavasszal elháríthatók lesznek, minek következtében Zsigmondy Béla a teljes felelősséget magára vállalja s kéri visszatartott díjának kifizetését. A képviselő Zsigmondy részéről elvállalt felelősséget tudomásul vette és visszatartott 749 lrtnyi munkadíját (100 frt általa a kórház ápolódnak jutott) kiutalványozta. — A szarvas-orosházi-mezőhegyesi vasut újabb 10000 frt megszavazásáról szóló határozat a törvényes 15 napig közszemlére volt téve s miután a közönség részéről az ellen semmi észrevétel sem tétetett, az illetékes hatósághoz megerősítés végett felterjesztetik. — A körösi 18 számú átmetszés balpartján engedélyezett szabad kikötőre vonatkozó s a kiküldött bizottság által szerkesztett szabályrendelet és díjjegyzék pontonként tűzetes tárgyalás alá vétetvén az mindenekben elfogadtatott s a megerősítési záradékkal ellátott példányok 30 napi közszemlére kitétetnek. Ulasított a bíró, hogy az ezen szabad kikötőre vonatkozó jog elismerésül 1 drb. aranyat a gyulai adóhivatalhoz haladéktalanul küldjön be. A belügyminister 73512—VIII-15 sz. alatt kelt leiratában jóváhagyta a gyámpénztár 1890-ik évi mérlegét s pedig fedezetnek: 141455 frt 33 kr. követelésnek 127134 frt 70¹/₃ kr, tartalék alapnak 14320 frt 62 kr. összegben, egyben pedig utasítja a képviselőt mikép a 6316 frt 48 kr. hátrálékos kamat bebajtásáról f. évi november 20-ig a szolgabíróhoz jelentést tegyen. A városi költség előirányzat a vármegye törvényhatósága által azon megjegyzéssel hagyatott helyben, hogy a vágóhidra előirányzott 8000 frt felhasználása iránt — külön kell az engedélyt kikérni. Tabajdy Sándor városi mérnök felhivatik, hogy a vágóhidra vonatkozó terveze- tet és költség előirányzatot 30 nap alatt terjessze be.

A süvítő szél megfordulni készlet, nem enged tovább menni.

Vesztett szélvész, te még mindegyre tombolsz,

A fellegekbe és hajamba markolsz:

Ki akard tán tépni fürteimet?

Ah, tépd ki inkább, tépd ki szívemet!

Amint megfordultam egy rozsol elfüggönyözött ablakból lámpa fénye áradt felém. Szokásom ellenére be-kandikáltam az ablakon.

Ott ült, bodor füstkarikákat eregetve öblös pipájából, a házi úr. Melette ült ifjú, szép hitves.

A szép asszony vigan dalolt egy operette részletet:

„Mi két szerető vagyunk!”

Közbe, közbe édes pillantásokat váltott urával.

Egyszerre csak elhangzik a dal a két szerető szív egymásra borul, s menyei mosoly kél az ifju asszony bíbor ajakán.

Oh ti azt nem tudhatjátok

Egy mosolyban menyit lehet!

Jól eső melegséget éreztem kezemben.

Van tehát boldogság itt e földön!

S ha késik is, ha sokáig késik is végre csak eljő és beköszönt hozzám is majd egykor.

Vagy csak én legyek az egyedüli, kinek keblében a szerelem nem teremt egy új világot „hol illatosabb a rózsá és melengetőbb a napsugár”?

Mindenkitől elhagyatva sivar egyedülletben töltsem el az életet?

Hisz talán én is akadok még szerető szívre, a ki hozzám köti sorsát s örömben, búban osztozni fog velem?

Oh akkor másképen lesz mint most!

Remélem és hiszem, hogy elfog jönni még az én napom is a mikor majd nem fogok így éjnek idején, rideg kedélyvel, fágyban-hóban sétálgatni egyedül!

Jó-Zsy.

A november 17-én tartott képviselői közgyűlés első tárgyat a járási főszolgabíró 4677—1891. számú végzése kapcsán bemutatott s lapunk más helyén ismertetett azon megyei törvényhatósági határozat képezte, mely az árva ügyeket közelebből érinti, a melynek tárgyalására egy szűkebb körű bizottság küldetett ki. A bizottság jelentését illetőleg javaslatát a képviselő testületnek elfogadásra ajánlja, a melynek értelmében: a 450 bgy. 10864—1891 szűhatározatot a községre nézve sérelmesnek találja, az ellen jogorvoslattal él, s elvileg elhatározza, hogy kívánja az 1877. évi XX t.c.z. értelmében, mikép Szarvas városa gyámhatósági jog gyakorlásával ruháztassék fel s létesítése érdekében a megye közigazgatási bizottságához kérvény intéztesék, a részletes intézkedések iránt való javaslat megtételével a képviselő kiküldött bizottságot az előjárósággal együtt bizza meg. Ezen küldöttségi határozat, tekintettel arra, hogy a gyámhatósági jognak életbe léptetése a községre újabb terheket hárítand, névszerinti szavazás alá bocsájtván, elfogadására az elnökön kívül ki nem szavazott, szavaztak: Havár Dani, Mikolay Mihály, Valkovszki Mihály, Salacz József, Kondacs Sámuel, Kis Mihály, (gyuro) Melis György (miso) Kollár János, Dr. Szemző Gyula, Darida Mihály, ifj. Szrnka János, Jancsó György, Szrnka János, Gyuris János, Gaál János, Melis Pál, Litauszky Mihály. Csizsár János és Pöl Dani, ellene senki sem szavazván, a határozat egyhangulag elfogadtatott.

A mérték hitelesítő hivatalra vonatkozóan olvastatott a megye törvényhatósági bizottságának 200 bgy. 10104—1891 számú határozata, mely szerint a Szarvason felállítandó mértékhi telesítési hivatal vezetőjének fizetését a község meghatározott összegben állapítsa meg s tegyen jelentést arról, hogy a hitelesítés mely ágát kívánja gyakorolni? továbbá, hogy a hitelesítési díjakat mily mérvben óhajlja megállapítani? s hogy a vármegye közönsége a mérték-hitelesítésből befolyandó díjakról a község javára lemond. A képviselő köszönettel vette tudomásul, hogy a megye törvényhatósági bizottsága a mérték-hitelesítésből befolyandó díjakról a község javára lemondott s újból felkérendőnek határozatott a vármegye törvényhatósága, miként azon kívánalmától, hogy a mérték-hitelesítő fizetése bizonyos meghatározott összegben állapítsák meg, elállani sziveskedjék azon indokból, mert a vállalkozó fix fizetést nem kíván s meglegszik a hitelesítési díjakkal s mert a község újabb terhet vállalni nem lévén hajlandó, a megállapítandó fizetésért a szavatosságot magára nem vállalhatja. A hitelesítést gyakorolni kívánja a község a) a hozsmértéknél, b) a folyadék mértéknél, c) a hordóknál, d) ürmértekeknél száraz tárgyak méréséhez, e) sulyoknál, f) mérlegeknél.

A községi és határbeli ebekre illesztendő 1682 drb bárcza árának behajtását a képviselő elejtván, annak 42 frt 5 krnyi értékével a közpénztárt terhelni elhatározta.

Alispáni jelentés október hórol.

I. Közegészségügy.

A közegészségügy állapota a lefolyt hóban a vármegye területén általában kedvezőtlen volt,

Ugyanis a gyulai járás kivételével, a hol sem ragályos, sem járványos betegség nem lépett fel, a vármegye minden más járása területén uralkodtak járványos betegségek.

Igy járványosan lépett fel Gyula városában a hólyagos himlő 21 betegedési eset közül 2 halálos kimenetellel, Mezőberényben a vörheny, 63 betegedési eset közül 25 halálos kimenetellel. Endrőd községben a hagymáz, Ócsöd községben pedig a vörheny betegségek uralkodtak járványosan. Különösen kedvezőtlen volt a közegészségi állapot Orosházán és Bánfalván, a mely községekben a roncsoló toroklob járványos, míg a hőkhurut, torokgyík betegségek szörványos felépése zavarta meg a község rendes állapotát. Különben a hagymáz, vörheny, toroklob, influenza betegsé-

gek szörványos jelleggel a vármegye legtöbb községében előfordultak.

Mindezen most elősorolt betegségek azonban az alkalmazott óvintézkedések, valamint a vármegye t. főorvosának előterjesztése alapján tett intézkedéseim szigorú s lelkiismeretes végrehajtása folytán, szűnőfélben és csökkenőben vannak.

A köztisztaság fenntartására a lefolyt hóban is kellő gond fejtetett ki a hatóságok részéről. Ugyanis az utcák, közterek, középületek s közbudák tisztán tartása, valamint minden az egészségre káros és ártalmas anyagoknak a házakból és azok közeléből való eltakarítása rendőriellenőrzötetett s a mulasztók megbüntetése céljából a törvényes intézkedések minden alkalommal megtétettek.

Az állategészségügy állása a múlt hóban leszámítva az Endrőd és Ócsöd községben előfordult egy pár lépfene s orbánc esetet, valamint az akasztói, ke-rekszigeti s töviskesi pusztakon járványosan fellépett száj és körömfájás betegséget — a vármegye többi községeiben kedvező volt.

II. Közbiztonság egyetlen egy esetben sem lett a lefolyt hóban megtamodva, míg a vagyon biz-tosság csakis kisebb különösen élelmiszerek megszerzésére irányuló lopási esetek által zavartatott meg.

A munkás viszonyokat illetőleg a helyzet változatosan volt. A mezei munkások anyagi helyzete, tekintve az őszi munkálatok befejezését, a magas gabona árakat, továbbá azon körülmény, hogy az arat ást munkálatokból a munkás, mozgalmak következtében többen kimaradtak — általában kedve zötlennek mondható.

A m. kir III. számú kerületi esendőparancsnok ság által hoztam beterjesztett értesítés értelmében tisztelttel jelentem, hogy Pandi István vésztői lakos, Schwartz Lajos és Jakab bér gazdaságban alkalmazott munkásokat a munka abban hagyására buzdította, miért is az illető letartóztatott. Egyébb a munkások elé-gületlenségére vissza vezethető eset a szolgabírák jelentéseiből kitűnőleg nem fordult elő.

Le lett tartoztatva ezen felül a csendőrség által a múlt hóban lopásért II. orgazdaságért 2 egyén.

A tüzesetek száma 19 volt a lefolyt hóban leggett 9 lakház, 3 gazdasági épület, míg a többi esetekben szalmakazlak lettek a lángok martalékaivá.

Ezen tüzesetek keletkezés okául 3 esetben gyujto gatas lett megállapítva és pedig Békésen Ócsödön és Szeghalmon. A tettesek az illetékes bíróságoknak által adtak

Az elmúlt hóban történt négy baleset közül első sorban említem fel a gyulai tüzoltók balesetét Ugyanis a múlt hó 25-én tartott gyakorlatok alkalmával Molnár Gábor nevű tüzoltó lábát törte s ugyanez alkalommal még 2 tüzoltó lábán sérülést szenvedett.

Csorvas községben Szilágyi Sándor földmives háza padlásáról leesvén, szörnyet halt.

Endrődön Uhrin Mária 9 éves leány a Körösön levő vízmerítőről véletlenségből a vízbe esvén, abba be-lefuladt.

Végre Szarvason Walkovszky Márton 5 éves leánykája a kútha eset, s ott halálát lelte.

Ujdonságok.

Postai mizeriák gyógyítása. — Siket Traján posta és távirtda igazgatósági titkár f. hó 15-én városunkba érkezett a helybeli posta hivatalban uralkodó állapotok megvizsgálása céljából. Vizsgálatának eredménye, az ügykezelés célszerűbb beosztása s azon biztató ígéret lett, hogy a helybeli posta hivatal egyelőre még egy szolgát fo; kapni, ezáltal a levélhordók meg lesznek kímélve a vasúti állomáshoz való kimenetelektől. Gyakornokot, a belső tisztí teendőkre, csak akkor kap postahivatalunk, ha a jelenlegi posta és távirtda tisztképző tanfolyam hallgatói tanulmányaikat betejették. — Egyelőre ez is elég.

Novák Kamill a gyulai kir. törvényszék elnöke esőtörtökön érkezett városunkba, pénteken és szombaton beható vizsgálat tárgyává tette a szarvasi kir. járásbíró-ság ügykezelését, s annak minden ágában rendet és pontosságot constatált.

— A kicsinyek bálja. Dobos Adolf táncztanító mult hét szombatján mutata be tanítványai ügyességét a Bányás szálloda nagytermében a hol ez alkalommal nagy-számu intelligens közönség gyűlt egybe. Elragadó kép tárult fel a néző szem előtt a sok szőke, barna fekete anygalkák láttára, kiket a nagyobb anygalkák szinte megurigyeltek, azért a kis lámpaláért, mely pirosabbra festette úde arcukat s kellenél hevesebben dobogtatta meg szívecskéiket. Bámulatra ragadta az embert az a chic, mely a kis tánczosnók, minden mozdulatában ér-

vényre emelte tanítójuk szakavatottságát és ügyességet s a melyet leginkább a magyar solo bemutatásában nyílt alkalmunk élvezni. Nem kevesebb ügyességet producáltak a tánczosok is, csak látni kellett, mint forgolódtak tánczosnők körül, s mint igyekeztek azok kedvőben járni holmi ártatlan czukros kedveskedések segélyével. S — midőn a késő éjjeli órákban nyugogni tért az apróság, helyét a nagyoknak engedte át, kiket még a reggeli 4 óra is fáradhatlan mulatozások közt talált.

Eljegyzés. Réthy Béla gyógyszerész, városunk szülőtte, e hó 18-án jegyezte el Vidovszky Erzsikét, Vidovszky Károly csabai főpénztárnok kedves és művelt leányát.

— **Ad coulos demonstrandum.** Csikó pert tárgyalt a napokban a szarvasi kir. járásbíróval s a peresfelek sehogyszem tudtak megegyezni a vitás csikó szinében, nem maradt egyéb látra: hadd jöjjön hát a csikó. S a csikót csakugyan a kir. járásbíró elé vezette k. Gazdája meg tanította ildomos viselkedésre, mely az igazság szolgáltatás komolyágához illő volt s a csikó illendőben is viselte magát, mint akárhány peres fél.

— **Magyarosodunk.** A napokban beállt egy atyafi T. G. üzletbe — egy váltót akarván vásárolni. Kirek egy váltót! Vexel? mondja a kereskedő — nyi vexel, de váltót adjon — volt a hazafias felelet.

Eljegyzés. Fabriczi Soma községi jegyző szent-andráson, november 19-én jegyezte el Urbanek Mariska kisasszonyt — Urbanek Nándor takarékpénztári igazgató kedves leányát.

— **Csabai lelkészválasztás.** Folyó hó 15-én dönt el Magyarország legnagyobb evangélicus egyházának, a csabaiak papválasztása ügye. A választást Áchim Ádám békési esperes és szarvasi lelkész vezette, ki a választást megelőző isten tisztelet után hosszabb beszédben ismertette az egyes jelöltek kiváló tulajdonságait, mint embereket s lelkészeket s végül felhívta a híveket, hogy semmi által se hagyják magukat befolyásoltatni, hanem meggyőződésük és szívük sugallata által vezéreltsésk, magukat a választásnál. — A választók tizedenként, külön szavazat szedő bizottságnál kezdtek szavazni a 3 jelöltre u. m. Koren Pál, Csepreghy György és Bakay Péterre. Kihirdetve a választás eredménye, mely szerint Koren Pál 330, Csepreghy György 272, és Bakay Péter 112 szavazatot kapott. Mintán Korennek csupán négy szavazata hiányzott az abszolút többséghez, Áchim Ádám esperes az eredmény kijelentése után, kérdést intézett a választókhoz, hogy a két legtöbb szavazatot nyert jelölt közül melyiket óhajtja, mire a többség zajosan éljenezte Korent, ennek következtében az esperes Koren Pált jelentette ki megválasztottnak csabai lelkésznek.

— **Közzszemlére kitétel.** A 18-ik számú átmetzésnél létesített szabad kikötőre vonatkozó szabályrendelet decz. hó 15-éig a városházán közzszemlére van kitéve.

Talált tárgyak. Az ujszénáskertben egy téli bunda és egy szőr tarisznya találtatott. Igazolt tulajdonosa a rendőrségnél vagy pedig a megtaláló Balczó Mihálynál a talált tárgyakat átveheti.

— **Adózók figyelmebe.** A városi előjáróság ismételt közhírré teszi, hogy az általános összeírással megbizottaknak kiki lelkismeretes és pontos bevallást tegyen különösen az új ház bérleteket kiki jelentse be, mert ellenesetben adótárgy eltitkolás címén megfognak büntetettetni.

— **Éjjeli munka.** A városi előjáróság elhatározta, hogy f. hó 17-étől kezdve az összes adóügyi iratok és napidíjjások éjjeli munkára szállítatnak fel. A munkaidő fél 8-tól éjjeli 11 óráig fog tartani s az alkalmazottak ezért 50 krajczár pótdíkot fognak a közpénztárból kapni.

Öngyilkos katona. A 101 gy. ezred Zagrabbán állomásozó egyik zászlóaljánál szakaszvezetői minőségben szolgált Schmiedt Gyula mező berényi fiatal ember a napokban szolgálati fegyverével agyonlőtte magát. A mint bennünket értesítettek, a szerencsétlen ifjú nagyon könnyelmű természetű volt, s egy nagyobb szabású vétség miatt 5 évi utanszolgálatra büntetve, — úgy látszik, ismét olyan dolgot követelt el, melyért még szigorúbb büntetésre volt kitéve, s hogy ezt megelőzve, önkéntesleg vetett véget életének.

Bíróválasztás. Bánfalván holnap után lesz a bíróválasztás. A bírói svék elnyeréseért három, névszerint Oravetz László jelenlegi közgyám, Birkás Pál adószedő és Szappanos Sándor vannak candidálva. Bármely a három jelölt közül lesz Bánfalva községének bírája, mindegyiknek törekvése leendő a község s laosságá jólétén munkálkodni.

A jövő évi sorozás. A honvédelmi miniszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz az 1892. évi ujonczozási előmunkálatok foganatosítása tárgyában. E szerint az 1892. évi ujonczállításra felhívandó három korosztályt az 1871; 1870. és 1869. években született állításkötelesek képezik. Több ízben fordult elő, hogy oly egyének, kik születési helyükön a , teljesen ismeretlenek

lájstromában szerepelnek s mint ilyenek; sokszor évek óta eredmény nélkül nyomoztatnak; időközben valamely más községben nyert illetőség alapján besoroztatnak a nélkül; hogy a születési hely hatósága erről értesítették és az illetőt a , teljesen ismeretlenek, jegyzékéből törölhetnék: a miniszter szigorú kötelességévé teszi a hatóságoknak, hogy mindazon esetekben, midőn az időközben nyert községi illetőség alapján valamely másutt született egyén a községi összeírásai lajstromokba felvételik, vagy egy ilyen, az illetékes járás javára besoroztatik, erről a születési hely hatóságát azonnal értesítsék.

— **Főispánok tanácskozása** az alföldi munkáskérdésben. Az alföldi munkáskérdéssel komolyan foglalkoznak már a kormány közegei. Szegedről írják, hogy ott Zsilinszky esztergomi főispán kezdeményezésére, hétfőn a szomszédos megyék főispánjai, Kállay főispánnal behatóan tanácskoztak az alföldi szociális agrár munkás — mozgalomról, kerévsé és megállapításra a módokat, melyek a munkáskérdés megoldására vezetnek. A tanácskozásban, mely este hat óráig tartott, résztvettek még Lonovics esztergomi, Fabián aradi, Molnár temesi és Reiszig Ede békési főispánok.

— **Vidéki színészet.** Kondoros-igazi menedéke a művészet mostoha gyermekeinek, ott mindenkor partfogókra talál a sorsüldözött színész. Most is kondoroson időzik Szigethy Jenő jobb sorsa érdemes színigazgató egykori jól szervezett társulata néhány jó tagjával. A színtársulat kisebb vigjátékokat hoz szíre, a közönség szépen partolja. Eodattak edigél: a "Cseléd csinyek", a "Virágakadás", "Elkényeztetett férj", "Puszták fia", "Görgey Arthur", "Ó szűk", stb. Ez apróságok sikerültek: kiváló volt a kedve virágakadás. Igen buzgó tagjai a kicsi társulatnak: Szigethy igazgató és neje Bogdan és Farkas Janka. A társulat engedélyt nyert a környékre s Kondorosról Szentandrára készül.

A legjobb háziismer. Vannak népszerű háziismeretek melyek oly közbecsülésre emelkedtek, miszerint az emberek kisebb bajnál az orvos rendelvényt is szükségteiennek tartják s ezek veszik igénybe. Az ilyen általános népszerűséggel bíró háziismeretek kell hogy mindenki által méltányoltassanak, mert a közösséget nem lehet megtevesztetni, népszerűségére csakis a valóban jó szer juthat. Ez áll Brázay Kármán sóborszeszére nézve is. E háziismer a legjobb hatásúnak van elismerve fejfájás, migrain, szem, fül- és fogfájás, szagatás, czuz és köszvény sat. ellen. Van valami általános hatás ezen egyszerű szerben, mit a sóborszesznek szerencsés vegyítése és készítése — mint az Brázay Kármánnak sikerült — eredményezett, miként ezt a társadalom legkiválóbb tagjai szamos köszönő levélben nyilvánosan is elismerték. Mint minden jó szer, Brázay készítménye is sok utanozóra talált, aki tehát valódi Brázay-féle sóborszeszt óhajt venni, az figyelje meg a üvegein levő címéket mely a 45 kros kis üvegen 319, s a 90 kros nagy üvegen 320 számú védjeggyel van ismertté téve.

Közzszemlére kitétel.

A jó szántás egyik legfontosabb keiléke a földmívelésnek. A jó szántás alatt nemcsak a kifogástalan tiszta barázdát, a jó földfordítást értjük, hanem igenis a viszonyokhoz mérten a szántás mélysége, lehet mondani a jó szántás lékeléke.

A mikor én még fiatal gazda voltam s egy jóhírű gazdasági tanintézetben hallgattam a gazdasági tudományokat, egy tanárom arra tanított, hogy az a gazda, a ki eddigelé 4 hüvelyk mélyen szántott s a szántás mélységével lasankint lemozg 8 hüvelykre (ha földjének talaja megengedi) az a földjét megkészszerzte. — A mióta erre tanítottak, azóta 15 esztendő mult el s én annak a tanárnak minden tekintetben igazat adok. — A szántás mélysége hazai viszonyaink között oly rendkívül fontos tagja bír, hogy annak a jellemzősége minden jobban érzékkel bíró gazda éli-méri. — Javulást is látunk földmívelési eszközeinkben. Az előtt könyebb szerkezetű ekékkel szántottunk, mátkor a kisebb földmíves részére is egészen vasból készült olesó, mely szántásra tökéletesen alkalmas ekék állának rendelkezésre Nagy urad lmaink pedig a gőzekéket veszik igénybe.

De miiben is áll az a nagy haszna a mély szántásnak? Ha mind nem is sorolom föl egyenként; elmondom jelentősegebb előnyeit. A mély szántás megvédi a gazdát a szárazság ellen. Már pedig tekintve a mi hazai viszonyainkat, ez már olyan előny, ha elejtene nek a többi vele járó hasznót, már is nagyon sokat használtunk volna magunknak. Mentül mélyebben szántunk, annál vastagabb, művelt, porhanyós földréteg áll rendelkezésünkre, már pedig az nem szorul bővebb magyarázatra hogy a porhanyósabb, omlós talaj sokkal tovább tartja meg nedvességét, mint a kemény, mű elette talaj. Miért? azért, mert részének összetartozósága oly laza, hogy a vizet, a mit a téli nedvesség vagy nyári lecsapódások által összegyűjt, csak lassan képes elpárologtatni.

Másik jelentősége a mély szántásnak, hogy több vizet képes magába összegyűjteni s ez által haszna ab-

ban is nyilvánul, hogy nedves években gyorsabban művelhető, mint a sekélyen szántott föld, a mely a nagy tömeg vizet nem képes elnyelni, gyakran késő nyárig moc-árra alakítja azt.

Hogy vastagabb műveléti földön a növények gyökerei alkalmas helyet találnak terjeszkedésükre s gyarapodásukra s több tápanyagot kereshetnek s így nagyobb termét is hozhatnak, ezt bizonyítani fölösleges. Emmult aszalvos éveinkben szemmel is láthattunk, hogy míg a jobbau művelt uradalmi földekben a gabona még üde zöld színű volt, a rosszabb művelt kisgazda földje az araszos árpa fejét ki sem bírta hönyni, a szárába sült.

Már most az a kérdés, mikor szántunk mélyen? A mély szántáshoz nem alkalmas minden évszak; nem pedig azért, mert a nyári évszakban a természet termékenyítő ereje nem nyilvánul oly előnyösen, mint télen, a mikor a száraz talaj s a hőség és nedvesség egymást váltogatva omékonnyá, teszi földünket.

Hogy pedig mily u növény megháteleja, de alkalmasabb helyet találnak a mély talajban a kapás növények: a répa és a tengeri, s ezek után ha luczernát vetünk, ez is gazdag s porhanyó földet talál az ily megmunkált földön.

Most már az a kérdés, ha valaki már egyszer megműlyítette a földjét, kell e azt minden évben tennie?

Nem föltétlenül szükséges, mert a fölfordított vastag réteg úgy is művelt területszabályba megy; de ha azt a hasznát tekintjük a mély szántásnak, mely abban nyilatkozik, hogy véd a szárazságtól, akkor helyesen tesszük, ha a mély őszi szántástól soha sem térünk el.

A Gazdasági Mérnök zsebnaptára, 1892. évre legközelebb megjelenik a következő tartalommal: Naptár Posta és taviradi szabályok. Bélyegilleték: okmányokra, építési tervek, vallalati szerződésekre keresetekre stb. Mérték és súlyszámító táblázatok. Külföldi mértékek, súlyok és pénznemek. Hőmérőfokok összehasonlítása. Hazai szenek melegfejlesztő ereje. Tájékoztató a gőzkazánok megvizsgálására. — Ármentesítő és visszabályozó társulatok, azok árterei, töltései és csatorná hossza. — Útmutató a hajózási engedélyezés és hajózási szabályok tárgyában. A hazai hajózási utak hossza, Hazai hajózási vállalatok s azok gőzös állománya. A hazai hajózási utakon lévő hidak méretei. Hazai folyók kis és nagy vizeinek nagysága. A fümei kikötő berendezése és berilleitei. — Építészeti munkák díjszabályzata Adatok gazdasági épületek elhelyezésére és tervezésére. — Tájékoztató a találmányok szabadalmi magyarázatára Szabadalmi díjak bel és külföldön. — A hazai vasutak hossza Vasuti személy és áru díjtételek stb.

A zsebnaptárt a Gazdasági Mérnök, rendes előfizetői ingyen kapják.

A Gazdasági Mérnök, közérdekű gazdasági és műszaki hetilap megjelenik minden vasárnap, gazdag és változatos tartalommal, díszesen kiállítva. Szerkeszti és kiadja: Gonda Béla műszaki tanácsos, megyei tanár. Előfizetési ára: Egész évre 1 frt, Félévre 6fr. Előfizetéseket a jövő 1892-ik évre már Most elfogad a kivóhivatal: Budapest, IX. Lónyay utca 11.) Ajánljuk e 15 év óta fenálló szaklapot a gazdasági és műszaki haladás iránt érdeklődő művelt község szaves figyelmebe és támogatásába.

A szerkesztésért felelős: SZIKES ANTAL.

639 szám/1891 végé

Árverési hirdetés

Alóllirt bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi hogy a b. gyulai kir. törvényszék 1891 évi 6740 számú végzése következtében Fabry Károly ügyvéd által képviselt Soczó András stárs. javára Soczó Borbála s Soczó György ellen 184 frt 45 kr, s jár erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján le foglalt és 476 frtra becsült buza, sertés és egyéb álló ingóságok nyilvános árverésen eladának.

Mely árverésnek a szarvasi kir. járásbíró-ság 1220 s 4307 1891 számú végzése folytán 184 frt 45 tőkekövetelések eddig összesen 42 frt 82 krosban bírósággal már megállapított költségek erejéig Endrődön a község házában leendő eszközzésére 1891 november hó 24-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitétetik ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron atól is eladatni fognak.

Kelt Szarvason 1891 évi szeptember hó 7-ik napján. TERRAY LÁSZLÓ kir. bíró v. hajtó.

H I R D E T É S E K.



Az általánosan ismer, jó hírnévnek örvendő s több oldalulag kitüntetett sósorszesz-készítményem — kelendőségénél fogva sok utánszónak lévén az utolbbi időben kitéve, elhatároztam hogy azokon czimjegyeimet inódosítom s arra kék nyomtatásban saját házam külső alakját veszem föl, bejegyeztetvén azt egyszersmind védjegyként a budapesti iparkamaránál.

Sósorszesz általánosan elismert kitünő házi szer; különösen a bedörzsölés-kenő-gyuro-gyógymódnál (massage) igen jó hatású. Ajánlható egyszersmind fogtisztító szerül is a menyiben a fogak fényét elősegíti a foghúst erősíti és a száj tiszta szagtalan ízt nyer a nyera a szesz elpárolgása után, ugyszintén fejmosásra is a hajdagok erősítésére a fejkorpa megakadályozására es annak megszüntetésére.

Egy nagy üveg ára 90 kr., egy kisebb üveg ára 45 kr. i
 Brázy Kálmán
 Budapest, IV. ker. Múzeumkörút 23 sz.
 Kaphatók: Medveczky József, Réthy Sándor, Komlóvszky József, Hajas I., Pohl testvérek és Marsal Soma uraknál.

Konkolyozó (Trieur)	Csőves tengeri daráló.	Kétvasú eke.	Körfűrész.	Szecskavágó.
		GRAEPEL HUGÓ GÉPGYÁROS MARSHALL SONS & CO^{LD} LTD VEZÉRÜCYNÖKE		
Szecskavágó.	Cséplőgép.	V., KÜLSŐ YÁCZI-UT 46. BUDAPESTEN V., KÜLSŐ YÁCZI-UT 46. (EZELÖTT BROGLE JÓZSEF-FÉLE GYÁR).		
	Ajánl legkitünőbb szerkezetű konkolyválasztókat (Trieur) és gabona tisztító rostákat, ugyszintén legújabb rendszerű sorretógépeket, könnyű faju kétvasú ekék-, csöves tengeri darálók-, kukoricza morzsolók-, szecskavágók-, répavágókat, továbbá lóhere-toklászó készüléket, bármily gyártmányu cséplőgéphez, valamint örlőmalmok és malomberendezési gépeket, nevezetesen: gabona tisztítók (Eureka), tartók, malom trieurák, hengerszékek, lisztosztályozó hengerek, felhordók, dara tisztító-gépek és malom vasrészeket; lyukasztott rostalemezek és általában mindennemű gazdasági gépek és eszközöket legolcsóbb áron és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. Árjegyzékek bérmentve küldetnek.			
Lóhere toklászó				
Malomkő.	Lisztosztályozó henger.	Malomtrieur.	Répavágó.	
	ELVÁLLAL mindennemű malom felszereléseket bármily erőhajásra.			
Fecskendő.		LYUKASZTOTT ROSTALEMEZ.	Órlőmalom.	
Fűkaszalógép.	Aratógép.	Szénagyűjtő.	Sorvetógép.	
SZERSZÁMGÉPEK, szerszámok és eszközök gépészek, kovácsok és lakatosok számára.				

SZIKES ANTAL könyvnyomdája

S Z A R V A S O N.

ELVÁLLAL MINDEN A KÖNYVNYOMDÁSZAT KÖRÉBE VÁGÓ MUNKÁKAT, ÚGYMINT
 DISZES SZÁMLÁK, JEGYZÉKEK ÉS TUDÓSÍTÓ LEVELEK,
 ELJEGYZÉSI ÉS ESKETÉSI KÁRTYÁK IZLÉSES MEGHÍVÓK ÉS TÁNCZRENDEK SZINES NYOMÁS VAGY ARANYOZASSAL
 ÉTLAPOK, VÁROSISKÖZSÉGI HIVATALOS NYOMTATVÁNYOK,
 JEGYZÉKEK CZIM-, ASZTALI- és NÉVJEGYEK, GYÁSZLAPOK KIMUTATÁSOK IDŐSZAKI IRATOK stb.

Mindn hazai hirlapra és regényre előfizetés elfogadtatik.